

Sarona med sin ettåriga son Naziihullah på SAKs sjukhus i Maidan Shahr, Wardak.

”Nu föder alla på BB”

”Min andra graviditet var så svår att jag inte tordes föda hemma igen, berättar Sarona”. Hon är gravid i femte månaden och är på mödravårdskontroll på barn- och mödravårdscentralen på Svenska Afghanistankommitténs sjukhus i Maidan Shahr i Wardakprovinsen.

Text & bild: Börje Almqvist

I famnen har hon sin ettåriga son Naziihullah, det första barn hon fött på BB. Innan

det föddes alla barn i hennes by i hemmet.

– Vi har ingen barnmorska i min by. Inte ens en traditionell sådan, så jag var tvungen att föda mina första två barn helt själv utan hjälp av någon där hemma, berättar Sarona.

En tid efter den svåra förlossningen blev hon sjuk och besökte SAKs sjukhus i Maidan Shahr för att få läkarhjälp.

– Då fick jag veta att det fanns barnmorskor på sjukhuset och att de kunde hjälpa mig när jag födde nästa gång. När Nasizullah skulle födas kom jag hit och födde ho-

nom här istället för hemma.

Alla patienter som kommer till sjukhuset får hälsoinformation medan de sitter i väntrummet. Med hjälp av bilder berättar en sjuksköterska bland annat om hygien, varför det är så viktigt att tvätta händerna, hämta vatten från en brunn och inte från en kanal och hur man skyddar sig mot sjukdomar som till exempel malaria.

Det finns alternativ

Kvinnorna som kommer till barn- och mödravårdsavdelningen informeras också

om att det finns alternativ till barnafödande i hemmet – att sjukhuset har utbildade barnmorskor som kan hjälpa dem så att de minimerar komplikationer som kan tillstöta i samband med graviditet och förlossning (mödradödligheten i Afghanistan är mycket hög, bland de absolut högsta i världen).

Barnmorskorna berättar också om familjeplanering, eller säkert moderskap, som det kallas i Afghanistan. Kvinnorna får veta att det finns preventivmedel så att det går att planera sitt barnafödande. Sköterskorna förklarar också varför det är bättre att vänta åtminstone ett par år mellan graviditeterna. Att de då hinner återhämta sig och är starkare när de ska föda nästa barn.

Traditionellt föder kvinnorna på den afghanska landsbygden sina barn i hemmet. Det är så det ska gå till enligt traditio-

” I min familj motsätter sig ingen att jag föder mina barn på sjukhus. Nu kommer alla kvinnorna i min by hit och föder sina barn.

Sarona

nen. Inte borta från hemmet bland främmande människor. Det anses inte fint att föda sitt barn borta, men....

– I min familj motsätter sig ingen att jag föder mina barn på BB på ett sjukhus.

Nu kommer alla kvinnorna i min by hit när det är dags att föda, berättar Sarona.

Det är inte bara i Saronas by som de traditionella föreställningarna om hur barnafödande ska gå till har ändrats. Det märks på tillströmningen av barnafödskor på Maidan Shahr-sjukhuset.

– Vi har enbart kvinnlig personal på barn- och mödravårdskliniken och då är det acceptabelt att kvinnorna kommer hit, förklarar barnmorskan Fawzia.

När SAK startade utbildning av barnmorskor i Maidan Shahr för fem år sedan var sjukhusets målsättning 21 födslar i månaden. I jämförelse med hur det är idag var målet milt uttryckt satt i underkant. Verkligheten har överträffat alla förväntningar.

– Nu har vi 200 födslar i månaden. Tio gånger så många som vi planerade för och trodde var realistiskt, berättar Fawzia. •